

*Suomen
Historiallinen
Seura*

Jäsenlehti **4** / 2000

SUOMEN HISTORIALLINEN SEURA

SEURAN TOIMISTO

Arkadiankatu 16 B 28, 00100 Helsinki, puh. 09-440 369, fax 09-441 468

Sähköposti: shs@histseura.fi

Kotisivu: <http://www.histseura.fi>

Toiminnanjohtaja *Ossi Kokkonen*, varmimmin klo 9–12

Kansallisbiografia: puh. 09-4546 586, fax 09-4546 583

SEURAN HALLITUS

Dos. Aura Korppi-Tommola, esimies	040-558 7245
Prof. Pertti Haapala	03-2156 542
Prof. Seppo Hentilä	09-191 8936
Prof. Aila Lauha	09-191 23038
Dos. Pirkko Leino-Kaukiainen	09-191 8933
Dos. Katariina Mustakallio	09-191 22831
Dos. Anne Ollila	02-333 6672
Prof. Matti Peltonen	09-191 8950
Dos. Juha Sihvola	09-191 22997
Prof. Jouko Vahtola	08-553 3306

SEURAN JULKAISUJEN MYYNTI

Seuran julkaisut ovat edullisimmin ja jäsenalennuksin ostettavissa tai tilattavissa kirjakauppa *TIEDEKIRJASSA*. *Jäsenalennus* on julkaisuista 25 %. *Seuran julkaisuluetteloa* voi tilata seuran toimistosta.

Julkaisujen ostot / tilaukset:

*TIEDEKIRJA, Kirkkokatu 14, 00170 Helsinki, sähköp. tiedekirja@pp.kolumbus.fi
puh. 09-635 177, fax 09-635 017, klo 10 – 16.30

**SKS:N KIRJAMYYMÄLÄ*, Hallituskatu 1, 00170 Helsinki, puh. 09-13123 216

*KIRJAKLUBI TIETO, Lasipalatsi, Mannerheimint. 22-24, 00100 Helsinki,
aspalvelu@dataclub.fi

**AKATEEMISET KIRJAKAUPAT*

* *KIRJAVÄLITYS* (välittää kirjoja tilauksesta kaikkiin kirjakauppoihin)

Alennukset muiden seurojen julkaisuista

Suomen historiallinen seura on tehnyt seuraavien seurojen kanssa sopimukset 25 – 30 %:n vastavuoroisten alennusten myöntämisestä toistensa jäsenille: Historiallinen yhdistys, Historian Ystävien Liitto, Pohjois-Suomen historiallinen yhdistys, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Suomen kirkkohistoriallinen seura, Suomen Sotahistoriallinen Seura, Svenska litteratursällskapet i Finland, Suomen muinaismuistoyhdistys, Suomen Sukututkimusseura, Sukuseurojen keskusliitto, Taidehistorian seura, Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seura, International Council of Monuments and sites / Suomen osasto, Suomen Lääketieteen Historian Seura (Alennukset vain Tiedekirjassa ja SKS:n myymälässä).

Aura Korppi-Tommola

Suomen Historiallinen Seura uuden kynnyksellä

Humanistien julkaisutoiminta tehostuu

Suomen Historiallisen Seuran toiminnassa on monella tavalla käsillä uuden alku. Teknistyvässä ja tietotekniikkaa ihailevassa ajassamme humanistit ovat tiivistäneet rivejään sisällöllisen tason säilyttämiseksi myös tietoyhteiskunnassa. Tämän takia Seuran julkaisutoiminta siirtyi vuoden alusta Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralle. Seuran perinteiset julkaisusarjat jatkavat kuitenkin omalla nimellään. Historiantutkimuksen kannalta tärkeä kohta siirtosopimuksessa on se, että SHS nimeää edelleen julkaistavaksi tarjottaville käsikirjoituksille tarkastajat ja niiden perusteella päättää julkaisemisen puoltamisesta. Seuran entisissä sarjoissa ei julkaista sellaisia teoksia, joita SHS ei puolla julkaistavaksi. Käsikirjoitukset tarjotaan tästä lähtien SKS:lle ja siellä historiakirjojen toimituspäällikkö Rauno Endénille.

Muutoksia toimihenkilöissä

Julkaisuyhteistyön alkaessa Seuran pitkäaikainen toiminnanjohtaja Rauno Endén siirtyi SKS:n palvelukseen vastaamaan historiallisen kirjallisuuden kustantamisesta. SKS:ssä hänellä on työvoima-apua, mm. markkinoinnissa, joten seuran hyvässä kunnossa olleet sarjat jatkanevat menestystään. SHS:n muun toiminnan kannalta toiminnanjohtaja Endénin poislähtö on menetys. Hänen tilalleen on kiinnitetty osapäiväiseksi toiminnanjohtajaksi filosofian maisteri Ossi Kokkonen, jolla on kokemusta seuran työstä oltuaan vajaan vuoden verran Endénin apuna. Uusi toiminnanjohtaja siirtyy huhtikuussa Tieteiden talolle Arkadiankadun toimistosta, joka annetaan vuokralle.

Yhteistyö Historiallisen Aikakauskirjan julkaisemiseksi

Toinen julkaisutoiminnassa tapahtuva muutos on yhteistyössä Historian Ystävain liiton kanssa Historiallisen Aikakauskirjan toimittamisessa. On sovittu, että Aikakauskirjan hallintoa yksinkertaistetaan. Sitä tulee hallinnoimaan hallitus, jossa on kolme jäsentä henkilökohtaisine varajäsenineen molemmista taustayhteisöistä. Aikakauskirjan tieteelliset artikkelit tarkastetaan ennakolta ja niiden kohdalta aikakauskirjasta tulee ns. referee-julkaisu eli näiden artikkelien painoarvo esimerkiksi virkoja haettaessa kasvaa. Tarkastuslausunnot pyydetään SHS:n tutkijajäseniltä, joiden velvollisuudet näin kasvavat ja heiltä toivotaankin positiivista suhtautumisista uuteen kansalaisvelvollisuuteen.

SHS:n profiilin nosto

SHS:n voimavaroja suunnataan uudelleen ja nostetaan seuran tiedepoliittista profiilia, kun julkaisutoimintaan liittyvästä päivittäisestä rutiinista päästään. Tänä keväänä järjestetään useita tilaisuuksia, joissa pohditaan historiallisen tutkimuskirjallisuuden julkaisemista. Kierros aloitetaan tammikuussa keskustelulla väitöskirjoista. Olisiko näiden opinnäytetöiden julkaiseminen viisainta ja lukevan yleisön kannalta parasta verkossa vai kirjana, etukäteen vai väitöstilaisuuden jälkeen korjattuna, siinäpä pulma.

SHS 125-vuotta – Historian viikko

Suomen Historiallinen Seura on tänä vuonna toiminut 125 vuotta tieteen turuilla. Seura erosi vuonna 1875 Suomalaisen kirjallisuuden seurasta. Yhteistyö sen kanssa ei siten ole uusi keksintö, vaan perinteitä kunnioittavaa. Juhlallisuudet keskitetään syksyllä vietettävälle Historian viikolle (3.-9.11.). Viikon teemana on ”Historian arvo ja viehäytys” ja sitä vietetään yhdessä Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liiton ja useiden muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Viikko päättyy torstaina 9.11. seuran perinteiseen vuosikokoukseen ja sen yhteydessä pidettävään esitelmätilaisuuteen. Sen jälkeen nautitaan juhlaillallinen Katajanokan kasinolla. Odotettavissa on monipuolisia esitelmiä ja tietoisuuksia, elokuvia ja yllätyksiä. Toivotan mielenkiintoista juhluvuotta.

SKS:n puussa on elämää. Taustaa julkaisuyhteistyölle Suomen Historiallisen Seuran kanssa.

Kansalliset tieteet puusta katsoen

Vuonna 1956 Matti Kuusen toimittamassa “kuvakertomuksessa Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran 125-vuotistaipaleelta” julkaistiin loppusivuilla piirros jykevästä puusta, jonka tyveen oli painettu “SKS 1831”. Puulla oli pari juurivesaakin: “Viipurin SKS 1845” ja “Jyväskylän SKS 1865”. Neljälle alimmalla oksalle levittäytyivät “Suomen Muinaismuistoyhdistys 1870”, “Kansanvalistusseura 1874”, “Suomen Historiallinen Seura 1875” ja “Kotikielen Seura 1876”. Niiden yläpuoliseen oksistoon oli sijoitettu 14 vuosina 1883-1949 perustettua järjestöä. Kuvatekstissä toimittaja hehkutti mm. tähän tapaan: “Samat kansallisten tieteiden ja luovan kulttuurityön aktivistit uurastavat monella työsaralla, ja yhden erikoisalan saavutukset koituvat muidenkin voitoksi. Lönnrotin, Runebergin ja Snellmanin ajan perinteet viheriöivät yhä, ja luja yhteyden tunne sitoo toisiinsa suuren työyhteisön kaikki jäsenet”.

Puusymboliikkaa hyödynnettiin myös vuonna 1981, kun kuvanveistäjä Kari Juva muotoili pronssiin valettavaksi Seuran 150-vuotismuistomitalin. Mitalin kääntöpuolelle hän näet kuvasi ison tammen, jonka juurella istui nähtävästi akateemista nuorisoa ikään kuin kuuntelemassa pitkään lievetakkiin pukeutuneen professorin - Lönnrot? - luentoa. Tammen oksistoon oli piilotettu lukevan pojan hahmo, mikä viittasi tarinaan nuoresta Eliaksesta. Samaa tarinaa viljeli vuosikokouspuheessaan 1966 esimies professori Martti Rapola, joka oli pettynyt valtiovallan haluun rahoittaa Seuran reviiirillä olleita hankkeita: “... kansallis-humanistinen tiede on jälleen saanut paastovuoden. - - Muistelkaamme perimätiedon aineksia, joista ei kylläkään heru leipää sen enempää kuin erään Elias-nimisen pikkupojan äidin kädestä, kun pojan oli taas kerran pakko valittaa: “Äiti, minun on nälkä”. Muistamme Eliaan vastauksen ja sanomme mekin: “No, me luemme sitten”.

Rapolan puheen pontimena oli tuolloin tuore Suomi-sarjan julkaisu *Kansallisten tieteiden kehittämisohjelma 1966-80*, jossa SKS:n ja sen lähipiirin laitokset olivat

kirjanneet meneillään ja suunnitteilla olleet hankkeensa toiveiksi valtion varojen jakajille. Vaikka Seuralla oli vielä 1960-luvulla sääntömääräisesti “historiatieteen valiokunta”, historiantutkijoita ei tuolloin kelpuutettu kansallisten tieteiden ydinperheeseen, johon otettiin mukaan vain kielen, folkloren ja kirjallisuuden tutkimus. Tämä hieman filologinen kerho otti etäisyyttä historioitsijoihin varmaankin siksi, että historiatieteiden puolella oli jo viritetty oma kehittämisohjelma. Sen tulosta taiksi olla Helsingin yliopiston yhteyteen perustettu Renvall-instituutti.

SKS:n, Sanakirjasäätiön ja yliopistomiesten pamfletti ei todellakaan vaikuttanut välittömästi ministeriöiden päättäjiin, mutta seuraavalla vuosikymmenellä saatiin jotakin aikaan. 1970-luvulla perustettiin valtion virastoiksi kaksi tutkimuslaitosta, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus ja Museovirasto, sekä säädettiin laki yksityisluontoisten arkistojen valtionavusta. SKS:n tutkimuslaitokset, Kansanrunousarkisto (perustettu 1934) ja Kirjallisuusarkisto (1971), pääsivät sen myötä lakimääräisen valtionavun piiriin. Kirjasto, jonka käsikirjoituskokoelmista arkistojen arvokkain aineisto oli peräisin, jäi sen sijaan edelleen harkinnanvaraiselle valtion rahoitukselle, vaikka saikin hoidettavakseen Helsingin yliopiston kirjaston yhteistyökumppanina perinnetieteiden ja kulttuuriantropologian keskuskirjastopalvelut.

SKS:n tarkoitus ja tehtävät

Lönnotin osaksi tuli aikoinaan toteuttaa osa Seuran perustajien keskeisistä tavoitteista: luoda ja julkaista kirjallisuutta suomeksi ja kasvattaa suomenkielisistä lukutaitoisia ja sivistyneitä kansalaisia. Jälkipolvet jatkoivat menestyksellä hänen työtään. Laaja-alainen julkaisutoiminta käsitti 1800-luvulla tiedettä, kansanvalistusta ja sanataidetta, mutta kapeni sittemmin kustannusalan kasvun ja toimijoiden erikoistumisen myötä vuosikymmeniksi käsittämään vain tutkimuksia kielestä, kirjallisuudesta ja kansankulttuurista.

Oman talon valmistuminen vuonna 1890 Hallituskatu 1:een merkitsi alkua kehittyvälle laitostoiminnalle. Julkaisuvirasto ja kirjaston kokoelmat täyttivät pian talon, josta suuri juhlasali vei leijonanosan. Talo ja sali oli tietenkin keskeinen toimintaympäristö lähellä yliopistoa. 1930-luvun alussa raivattiin tilaa Sanakirjasäätiön kielitieteellisille kokoelmille, sanakirjojen toimituksille ja omalle Kansanrunousarkistolle pienentämällä juhlasalia ja rakentamalla toimistotilaa ulla-

kolle. Päättyneen vuosisadan kuluessa jokainen neliö talosta on otettu omien yksiköiden käyttöön, ja sen lisäksi on hankittu niille toimitiloja kolmesta eri kiinteistöstä Helsingin Kruununhaassa.

1970-luvulle tultaessa SKS:n sääntöjä muutettiin siten, että jäsenten aktiivinen rooli päättäjinä siirrettiin vuosikokouksessa valitulle valtuuskunnalle ja valtuuskunnan valitsema hallitukselle. Samalla loppuivat vain kourallisen kuulijoita vetäneet säännölliset kuukausikokoukset esitelmineen, ja sijaan tulivat harvemmin järjestetyt yleisötilaisuudet. Valtakunnallisesti orientoitunut Seura alkoi kartuttaa väkeään ja laajentaa reviiiriään kutsumalla jäseniksi uusien yliopistojen piirissä toimivia tutkijoita ja opettajia sekä toimittajia ja kulttuurin eri aloilla työskenteleviä ihmisiä kotimaasta sekä kirjeenvaihtajajäseniksi fennougristeja, folkloristeja, kääntäjiä, kustantajia ym. potentiaalisia yhteistyökumppaneita eri puolilta maailmaa. Seuraan kuuluu tätä nykyä n. 3500 jäsentä, joihin pidetään yhteyttä mm. Hiidenkivi-lehden välityksellä ja julkaisuista tiedottamalla.

Vuosikymmen sitten tarkistetuissa säännöissä Seuran tarkoitus määritetään seuraavasti: “harjoittaa ja edistää suomalaisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön - erityisesti kielen, kansanperinteen ja kirjallisuuden - tutkimusta ja tunnetuksi tekemistä sekä / osallistua kansainväliseen yhteistyöhön toimialallaan ja syventää muiden kansojen kulttuuriperinnön tuntemusta Suomessa”. Toimintamuodot on kirjattu säännöissä seuraavasti: “Tarkoitustensa toteuttamiseksi Seura / ylläpitää julkisina tutkimuslaitoksina kansanrunousarkistoa ja kirjallisuusarkistoa sekä kartuttaa niiden kokoelmia, / ylläpitää tieteellistä kirjastoa, joka palvelee erityisesti perinnetieteitä ja kotimaisen kirjallisuuden tutkimusta, / ylläpitää Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskusta, joka edistää Suomen kirjallisuuden välittämistä muille kielille, / harjoittaa kustannustoimintaa, / pitää yhteyttä edustamiensa alojen tutkimuslaitoksiin ja järjestöihin Suomessa ja ulkomailla, / sekä ottaa suorittaakseen erityistehtäviä, / tiedottaa toiminnastaan, järjestää kokouksia ja yleisötilaisuuksia sekä / myöntää apurahoja ja palkintoja.”

Tutkimuskeskus ja kustannustalo

SKS on sekä tieteellinen seura että kulttuurijärjestö ja juridisesti rekisteröity yhdistys. Jäsenistöä palveleva yhdistystoiminta on tosin jäänyt taustalle ja varsinainen

toiminta keskittyy julkisiksi tutkimuslaitoksiksi kehittyneisiin arkistoihin ja erikoiskirjastoon sekä kirjallisuuden tiedotuskeskukseen ja humanististen tieto- ja tiedekirjojen kustantamiseen. Toimintaa ei ylläpidetä jäsenmaksuilla, vaan yhteiskunnan tuella ja omalla varainhankinnalla, jonka osuus vuonna 2000 on n. 50 % talousarvion loppusummasta.

Seuran Kansanrunousarkiston perinnekokoelmissa on n. 520 hyllymetriä käsikirjoitusmuistiinpanoja, 112.000 kuvaa ja 15.600 tuntia ääni- ja kuvanauhoja. Viime vuosikymmeninä on painotettu eri ammattialojen ja erityisyhteisöjen muistitiedon tallentamista. Kirjallisuusarkiston kulttuurihistoriallisissa kokoelmissa on kirjailijoiden ja tutkijoiden luovuttamaa aineistoa yli 1000 hyllymetriä käsikirjoituksina ja kuvina sekä 3000 tuntia haastatteluja ja keskusteluja äänitteinä. Kirjaston etnologiset ja fennica-kokoelmat käsittävät n. 225.000 nidettä. Arkistoissa ja kirjastossa on käytössä erilaisia tietojärjestelmiä ja manuaalisia kortistoja, ja meillä on tekstien, kuvien ja äänitteiden digitoitinhankkeita.

Kustannusosasto on tuottanut vuosittain yli 50 uutuusnimekettä, jotka jakautuvat omiin sarjoihin (SKS:n Toimituksia, Suomi, Tietolipas, Studia Fennica: Ethnologica / Folkloristica / Linguistica, Kansanelämän kuvauksia, Kotiseudun murrekirjoja, Folklore, Totta ja tarua) ja vuosikirjoihin (Kalevalaseuran vk. ja Kirjallisuudentutkijain seuran vk.) sekä Suomen elokuva-arkiston julkaisuja -sarjaan. Kun Suomen Historiallisen Seuran sarjat yhteisellä sopimuksella vuoden 2000 alusta liitettiin SKS:n julkaisuohjelmaan tuotanto ylittää lähivuosina 80-100 kirjaan. Volyymin lisäys edellyttää ja samalla mahdollistaa lisäpanostuksen sekä toimittajavoimiin että markkinointiin. Synergiaetua syntyy myös tietotaidon monipuolistumisen ja kentän laajenemisen kautta. Kun kulttuurihistoria on jo perinteisesti ollut SKS:n reviiirillä, on luontevaa kasvattaa historiatieteiden osuutta kustannusohjelmassa.

SKS:n omasta historiasta ei toistaiseksi ole julkaistu perusteellista tutkimusta, ainoastaan pikku historiikkeja, artikkeleita ja dokumentteja neljännesvuosisadan välein. Syksyllä 1998 pantiin kuitenkin käyntiin SKS-tutkimus kiinnittämällä työhön dosentti Irma Sulkunen. Muutaman vuoden kuluttua luvassa on siis uutta tietoa Seuran kulttuuripoliittisesta roolista suomalaisen identiteetin rakentajana sekä kansallisten tieteiden ja kansankunnan palveluksessa.

Suomen Historiallinen Seura

Maanantai 31.1. kello 17.15 Tieteiden talo (Kirkkokatu 6, Helsinki):

Keskustelutilaisuus: “Väitellään verkossa”

Ajan sanoja ovat tietoyhteiskunta ja internet, joka on tullut tutkimuksen kentälle monessa muodossa. Keskustelua käydään siitä, onko verkko tutkijalle huono isäntä vai hyvä renki. Verkkojulkaisemisesta on hyvää vauhtia tulossa myös väline saattaa akateemiset opinnäytteet yleisön ulottuville. Korvaako verkko perinteisen kirjan? Auttaako verkko nuorta tutkijaa nopeuttamaan väitöstään, alentaako se kustannuksia? Voidaanko verkkojulkaisun avulla tuottaa entistä tasokkaampia julkaisuja vai jääkö se ainoastaan heikompien tuotteiden kaatopaikaksi? Mihin tieto verkossa joutuu? Onko verkko tiedon hautausmaa? Pitäisikö historian väitöskirjojen verkkojulkaisemisen osalta luoda yhteiset pelinsäännöt kaikkia yliopistoja varten?

Aiheeseen johdattavat:

Dos. Pirkko Leino-Kaukiainen, Verkko – uusmedia vai kaatopaikka?

Prof. Pertti Haapala, Tampereen yliopisto ja verkkojulkaiseminen

Kustannuspäällikkö Tuomas Seppä, Kustantajan näkökulma verkkojulkaisemiseen

Toimituspäällikkö Rauno Endén, Historian väitöskirjojen uusi julkaisutilanne

Kehittämisojohtaja Juha Hakala, Elektroninen julkaiseminen ja tallentaminen

Helsingin yliopiston kirjastossa

Fil.lis. Tuomas Heikkilä, Väitöskirjan tekijän sana

Maanantai 28.2. kello 18 Tieteiden talo (Kirkkokatu 6, Helsinki)

Kuukausikokousesitelmä:

Dos. *Katariina Mustakallio*: Onko kuoleamalla sukupuolta?

Maanantai 27.3. kello 18 Valtiotieteellisen tiedekunnan kirjaston auditoria (Unioninkatu 35, Helsinki):

Keskustelutilaisuus Historiallisesta Aikakauskirjasta

Historiallinen Aikakauskirja täyttää pian vuosia. Vuonna 1902 perustettu “Haikki” on eräs maamme vanhimmista ja arvostetuimmista tieteellisistä aikakauslehdistä. Mutta miten tuo asema on saavutettu ja onko se tänä päivänä yhtä oikeutettu kuin joskus aikaisemmin? Onko lehden linja ollut tieteellinen vai popularisoiva? Ketkä lehteen ovat kirjoittaneet? Vieläkö tieteellisiä aikakauslehtiä tarvitaan? Suomen Historiallisen Seuran järjestämä keskustelutilaisuus pureutuu oman lehtemme historialliseen merkitykseen. Valmistellut puheenvuorot:

Fil. tri. Pekka Ahtiainen ja Fil. tri. Jukka Tervonen (Helsingin yliopisto)

Dos. Markku Hyrkkänen (Tampereen yliopisto)

Dos. Merja-Liisa Hinkkanen (Turun yliopisto)

Historian Ystävien Liitto

Keskiviikko 23.2. kello 17.30 Vuosikokous

Cafe Hausen, Kansallisarkisto (Rauhankatu 17)

Tiistai 11.4. kello 17.30 Historianteosten esittely

Cafe Hausen, Kansallisarkisto (Rauhankatu 17)

Glossa

Keskiviikko 16.2. kello 18.00 Historian laitos, sali A 205 (Unioninkatu 38 A) FM Samu Niskanen: Anselm Canterburyläisen nimitys arkkipiispaksi.

Historiallinen Yhdistys

Tiistai 29.2. kello 16-20 Helsingin yliopiston päärakennus, sali 15

Seminaari: *Yhteiskunnan marginaaliryhmät*

Keskiviikko 15.3. kello 16-20 Tieteiden talo (Kirkkokatu 6, Helsinki), sali 505

Seminaari: *Valta, eliittit ja verkostot historiassa*

Torstai 6.4. Kello 16-20 Tieteiden talo (Kirkkokatu 6, Helsinki)

Seminaari: *Globalisaation historialliset muodot*

Torstai 11.5. kello 16-20 Tieteiden talo (Kirkkokatu 6, Helsinki)

Seminaari: *Kosmopolitismi ja toiseus*

Ylläolevat tiedot ovat alustavia ja niihin saattaa tulla muutoksia. Seminaarien esitelmöitsijöistä ja pitopaikoista tiedotetaan myöhemmin Yhdistyksen kotisivuilla internetissä, jäsenkirjeessä ja Helsingin yliopiston historian laitosten ilmoitustauluilla. Tervetuloa tilaisuuksiin!

Oletko jo tutustunut Historiallisen yhdistyksen internet-sivuihin? Uutuutena sivuilla on kaksi internetjulkaisusarjaa. *Historiallisia Papereita* sarjan kirjoitukset pohjautuvat Yhdistyksen seminaareissa pidettyihin esitelmiin ja ne ovat "working papers"-tyyppisiä. *Historiallisia Arvosteluja* on kirja-arvostelusarja, jossa julkaistaan esittelyjä ja arvioita suomalaisia historioitsijapiirejä kiinnostavista uusista julkaisuista. Osoite: www.helsinki.fi/hum/hist/yhd/

Juha Hiltunen:

The Ancient Kings of Peru.

The Reliability of the Chronicle of Fernando de Montesinos.

Bibliotheca Historica 45. Nid. Kuv. 512 s. ISBN 951-710-112-0.

Suomen kirkkohistoriallinen seura

Suomen kirkkohistoriallisen seuran kuukausikokoukset pidetään perinteiseen tapaan kuukauden ensimmäisenä maanantaina. Tänä keväänä kokouspaikkana on jälleen Säätytalo. Tilaisuudet alkavat kello 18.15 ja esitelmät kestävät noin 45 minuuttia. Kaikki asianharrastajat ovat tervetulleita. Kirkkohistoriallisesta seurasta ja sen toiminnasta saa lisätietoja seuran kotisivuilta internetistä: www.helsinki.fi/teol/khl/skhs

Maanantai 7.2. Teologian tohtori Timo Junkkaala:

Miksi professori Osmo Tiilikä erosi kirkosta?

Maanantai 6.3. Teologian maisteri Minna Ahola:

Miten Seurakuntaopiston tehtävä käsitettiin vuoteen 1960 saakka?

Maanantai 3.4. Teologian tohtori Esko Laine:

Pohjanmaan mystikkoliikkeen synty

Ismo Björn: Kaikki irti metsästä. Metsän käyttö ja muutos taigan reunalla itäisimmässä Suomessa erätaloudesta vuoteen 2000.

Bibliotheca Historica 49. Nid. 268 s. ISBN 951-710-121-X.

Minna Uimonen: Hermostumisen aikakausi. Neuroosit 1800- ja 1900-lukujen vaihteen suomalaisessa lääketieteessä.

Bibliotheca Historica 50. Nid. Kuv. 217 s. ISBN 951-710-122-8.

SUOMALAISET **HISTORIOITSIJAPÄIVÄT 2000**

Asikkala, Lahti, Hartola 10.-12.2.2000

Torstai 10.2. kello 17, Asikkala (Danielson-Kalmarin huvila): ***Pohjoiset ristiretket, suurlähettiläs Heikki Talvitie***

Perjantai 11.2. Lahti (Kongressikeskus Fellmanni, Kirkkokatu 27)
aamupäivä: ***Onko rahalla isänmaata? Yrityshistoria ja paikallisuus***
Esitelmöitsijöinä mm. *fil.tri Jyrki Paaskoski ja fil.tri Oiva Turpeinen*
iltapäivä: ***Kotiseutu aatteena ja politiikkana: Päijät-Häme***
Esitelmöitsijöinä mm. *akateemikko Eino Jutikkala, dos. Anneli Mäkelä-Alitalo, dos. Laura Kolbe*

Lauantai 12.2. Kello 10-12 ja 14-16 Lahti (Kongressikeskus Fellmanni, Kirkkokatu 27)
Pohjoinen ulottuvuus ja historia. Suomi ja naapurimaat
Esitelmöitsijöinä mm. *prof. Torkel Jansson, prof. Gennadi Kovalenko, prof. Jouko Vahtola, prof. Matti Klinge, prof. Tuomo Polvinen*

Sunnuntai 13.2. Kello 12-16 Hartola (Hartolan opisto): ***Kylähistoria ja kyläläisen omakuva***

Historiapäiville voi osallistua ilman ennakoilmoittautumista. Lisätietoja:
Lahden kaupunginmuseon toimisto, puh (03) 814 4501 tai (03) 814 4503
Asikkalan kunta, puh (03) 888 6111
Hartola, museonjohtaja Vesa Järvinen, puh (03) 716 1252

The Scandinavian Crusades and the Integration of the Baltic Region in (Latin/Western) Europe

Renvall-instituutti järjestää helmikuussa seminaarin yhteistyössä tanskalaisten historiantutkijoiden kanssa. Seminaari pidetään Renvall-instituutissa (Unioninkatu 38 A sali 205, Helsinki).

Perjantai 11.2. kello 14 *Dos. Tuomas M.S. Lehtonen*: Johdantoluento

Perjantai 18.2. *Ph.D. student Ane Bysted*: The Idea of Crusading. Developments in Theology in the Times of the Crusades. The Fighting for Salvation

Perjantai 18.2. *Ph.D. Carsten Selch Jensen*: Urban Life and the Crusades; the Military Orders in the Baltic Region

Maanantai 21.2. *Dr.Phil. John H. Lind*: Christianisation in the Baltic Region before and after the Rise of the Crusading Idea. Consequences of the Crusades for the Target People.

Perjantai 25.2. *Fil.lis. Mikko Piippo*: Aihe avoin; seminaarin lopetus.

Lähihistorian videodokumentteja

Yle Export on tuottanut Yleisradion arkistomateriaaliin perustuvia, lähihistoriaamme käsitteleviä videodokumentteja. Tunnin pituiset videot Vuosi 1949 ja Vuosi 1950 valottavat vanhan ajankohtaiselokuvan välityksellä 50 vuoden takaista Suomea. Sarjaa on myös tarkoitus jatkaa.

Vuosi 1950 sisältää presidentinvaalit ja katsauksen kylmän sodan ilmiöihin. Suurmiehet juhlivat näyttävästi syntymäpäiviään: Paasikivi täyttää 80 vuotta ja Sibelius 85 ja myös 400 vuotta täyttävä Helsinki on monipuolisesti kuvassa.

Videokasettien lisäksi saatavana on Amerikansuomalaisten albuni, 80-minuuttinen videodokumentti, joka perustuu 1940-luvun lopulla Yhdysvaltoissa kuvattuun aineistoon. Se tutustuttaa paitsi siirtolaisten elämään myös ajankuvaan eri puolilla mannerta.

Videoiden hinta on 99 markkaa. Historialliset videodokumentit ovat myös Yleisradion tallennemyynnin kirjastolevityksessä. Kasettien myynnistä huolehtii Yle-Shop, Helsingin Lasipalatsissa ja Pasilassa. Kasetteja voi tilata lisäksi puhelimitse (09) 1480 3555, faksilla (09) 1480 3466 tai internetistä osoitteesta www.yle.fi/yleshop.

Suomen historiallisen seuran uutuusjulkaisuja

Elina Waris: Yksissä leivissä. Ruokalahtelainen perhelaitos ja yhteisöllinen toiminta 1750-1860. Bibliotheca Historica 48. Nid. Kuv. 250 s. ISBN 951-710-120-1.

Kaisa Kauranen: Rahvas, kauppahuone, esivalta. Katovuodet pohjoisessa Suomessa 1830-luvulla. Historiallisia Tutkimuksia 204. Nid. Kuv. 180 s. ISBN 951-710-115-5.

Mikko Uola: "Suomi sitoutuu hajoittamaan..." Järjestöjen lakkauttaminen vuoden 1944 välirauhan sopimuksen 21. artiklan perusteella. Historiallisia tutkimuksia 204. Nid. Kuv. 296 s. ISBN 951-710-119-8.

Marjatta Hietala - Lars Nilsson (eds.): Women in Towns. The Social Position of Urban Women in a Historical Context. Studia Historica 60. Nid. 196 s. ISBN 951-710-105-8.

Osmo Hyytiä: Karjalais-Suomalainen neuvostotasavalta 1940-1956. Kansallinen tasavalta? Nid. Kuv. 210 s. ISBN 951-710-114-7.

Jeremy Smith (ed.):
Beyond the Limits
The Concept of Space in Russian History
and Culture.

Studia Historica 62. Nid. 276 s.
ISBN 951-710-113-9